

Sortida: 11 d'octubre de 2015 **"Pla de ses Basses"**

Guies: Xesca Riera i Domènec Garcies

Durada: Aproximadament 3 hores efectives de caminar

Dificultat: Fàcil

Punt de trobada: 9 h al local del GOB (C/ Manel Sanchís Guarner, núm. 10 baixos). Per a qui li vagi millor, a les 10 h al mirador de la Talaia d'Albercutx. Intentarem sortir puntualment de les dues bandes.

Descripció de l'itinerari: Mirador del Racó d'en Tomàs – canal de Cala en Gossalba - canal de s'Avenc - es carregador de la Pega - pla de ses Basses - mirador del Racó d'en Tomàs

Descripció de l'itinerari

Aquesta excursió segueix fil per randa la descripció efectuada per Miquel Martorell al seu llibre "Fites i fetes. Trescant per la Serra", de l'any 2011. Una vegada establerta l'autoria del text, us el transcrivim a continuació:

"És una excursió preciosa, fàcil i molt interessant. Un poc abans d'arribar al km 15 de la carretera del cap de Formentor, s'hi troba un petit aparcament i el mirador del Racó d'en Tomàs, al fons es veu el far de Formentor.

El canal de cala en Gossalba està format per dos ramals, començarem l'itinerari pel xaragall principal, a baix dels grans penyals de la muntanya de roca blanca. Anam baixant a prop del llit del xaragall, per dins carritxeres, a la nostra dreta hi ha el gran penyal amb una paret que tanca una balma, antigament s'hi tancava el bestiar. A pocs metres ens topam amb una petita bassa tapada amb volta de pedra, una autèntica obra d'art, servia per abeurar el bestiar, actualment quan el xaragall corre, queda plena d'aigua. Uns pocs metres més endavant trobam el xaragall que ve per l'esquerra, aquí és on s'ajunten els dos. El que apareix per l'esquerra ve de l'aparcament i a dins hi ha un petit camí de cabra. Agafam aquest camí, que primer va per dins un pinar i que va per la dreta del torrent. Es poden veure restes del camí antic de marjada, després surt del pinaret i, ja quasi desaparegut, va per la zona de carritxeres, creua el llit del torrent una vegada i una altra i després torna a entrar dins el pinar, que va per la seva dreta. Més avall es veu com aquest camí travessa el torrent i, un poc penjat, baixa per la seva esquerra.

Si volem veure la boca de s'Avenc de Cala en Gossalba, seguim pel mateix camí i ens toparem amb un pi de dues soques aferrat a la marjada. Unes vint-i-cinc passes més endavant hi ha un pi forcat a l'esquerra del camí i a l'altre costat del llit del torrent es veu clarament la petita boca de s'Avenc. Té una profunditat de 18 metres amb delicades formacions d'estalagmites.

El camí continua per un pinar vell i més avall passa cap a la dreta i cap a l'esquerra, punt on hi ha unes runes. El camí torna a passar a la dreta i més avall va per una mena d'escletxa dinamitada. Passada l'escletxa, abans d'un xaragall que hi ha a la dreta, a l'esquerra del llit del torrent, veim uns metres d'una paret que formava part d'un antic camí, molt deteriorat. A pocs minuts del camí començam a veure la cala de còdols, el camí acaba a prop d'una petita raconada també de còdols. A la cala principal hi ha la font des Boc. Si la mar està plana i baixa podem veure com raja, fins i tot a l'estiu, l'ull de l'aigua es troba arran de la mar al centre dret de la cala. La seva temperatura és de 18º C al mes d'agost. Fins a la cala haurem emprat aproximadament uns trenta minuts.

Després d'haver estat a la cala, continuam l'itinerari al punt on hem deixat la paret i el camí antic. Travessam el llit del torrent per grans roques i intentam continuar aquest camí que va pujant per la baldana. Es va acostant al penyal de la nostra esquerra, les restes del camí surten

del pinar i passen per l'esquerra de dos vells pins penjats. Després ve un punt on podrem gaudir d'una gran panoràmica de la cala.

El penyal de l'esquerra va tornant petit fins que acaba, nosaltres seguim tot dret amb suau pujada cap a un gran pi amb uns quants cimals. Just abans d'aquest pi hi ha restes de camí. Amb la mateixa direcció, passat el gran pi, trobam un conjunt de quatre pins on després torna a aparèixer el camí de marjada i arribam a un collet llarguer. Des de la cala fins aquí hi ha hagut uns 30 minuts.

Des d'aquest collet tenim una preciosa panoràmica de la badia de Pollença i si miram el cap de Pinar, a la nostra dreta, guaita es Castellet de Cala Murta i, més enrere, l'illot de Formentor o des Gerret. Per continuar miram cap al cap de Formentor per orientar-nos (...). Ben davant nosaltres, a baix, hi ha el torrent del canal de s'Avenc i, a l'altre costat del torrent, veim les restes d'un camí antiquíssim, per on nosaltres pujarem amb molta cura. Des d'aquí també es veu un xaragall amb carritxeres i qualque pi arran del cingle de la mar. A la seva esquerra es forma una petita esquena d'ase, per on s'enfilen les restes del camí, per darrere un pi solitari. Ara només manca amollar-nos, en tendència cap a la dreta, cap a un conjunt de pins vells que hi ha a la desembocadura del canal. En pocs minuts som allà, on el torrent ha format un racó preciós, el racó de s'Avenc.

A l'altre costat del torrent i en el tallat a la mar hi comença el camí que hem de seguir, aquest lloc s'anomena es Carregador de la Pega.

El camí és bo, va arran del torrent durant un bon tros fins que arriba a l'avenc des Carregador, on fa una primera volta cap a la dreta.

Aquest avenc és molt interessant. Està tancat de paret com si fos un coll d'un pou, amb una pica aferrada. En aquestes contrades tan desèrtiques, a vint-i-vuit metres de profunditat, tornam trobar l'apreciada aigua dolça i fresca. Temps enrere varen eixamplar la boca per poder extreure'n l'aigua.

A uns metres d'aquí hi ha una petita caseta en runes, amb la teulada passada per ull. Des del coll fins aquí hem emprat aproximadament trenta minuts més.

Deixam aquest lloc per continuar el camí de pujada per carritxeres. El camí va fent voltes curtes per l'esquena esmentada abans. A uns trenta metres per damunt el pi, el camí està molt gastat pel pas del temps, tot i així, alguna filada de pedres ens indica que el camí encara hi és. Després de trenta minuts des de l'avenc assolim una mena de coll llarguer, on s'hi troba una enorme dolina o clotassa, anomenada el pla de ses Basses. El pla de ses Basses és una gran esplanada de carritxeres, ple d'engolidors naturals, algun amb més de cent metres de profunditat, com el de l'avenc del Pi, just davall el gran pi sol que tenim davant. Ara, des d'aquest coll continuam cap a la nostra dreta, com si anàssim vorejant per l'aresta d'un cràter volcànic fins que arribam a l'altre costat oposat. A la nostra dreta ens acompanyen els pins i la mar. Poc abans d'arribar a l'extrem oposat, arran dels pins i a damunt l'aresta, veurem un conjunt de pedres, restes d'una naveta. També es conserven algunes restes de ceràmica, la qual cosa dóna fe que l'esplanada del pla de ses Basses degué ser habitada ja en l'època prehistòrica.

(...) Continuam el nostre itinerari i, vorejant el poc que ens queda, ens toparem amb un camí vell de carro, que va per l'esquerra del pinar, per dins carritxeres i que ens durà amb pujada a la carretera, devers el km 16. Des del coll fins aquí haurem emprat aproximadament trenta minuts més.

Una vegada dins la carretera, cap a l'esquerra, a la primera volta ens trobarem un petit aparcament rústic i, més endavant, a la nostra dreta veurem una marjada. Aquesta marjada és el camí vell de Formentor, per on continuarem. El primer tros està amb molt bon estat, va bastant pla i passa per dins pinar, al tram final s'acosta al cingle amb una gran panoràmica, després comença a baixar fent voltes, quasi inapreciables, i arriba al mirador del Racó d'en Tomàs. Aquí s'acaba aquest itinerari."

Condicions i recomanacions

- És important que el grup no sigui molt nombrós (un màxim de vint persones) i que es procuri caminar sense fer gaire renou.
- A les excursions del GOB no s'hi poden dur cans.
- Procurau dur aigua suficient i calçat i roba adequats, tant per la irregularitat del terreny com per les condicions atmosfèriques.
- Hem de tenir present que no s'ha de notar per on hem passat i que, si es nota, que sigui per bé, és a dir, perquè ens duguem no només el nostre fems, sinó també el que hi trobem.
- Els cotxes s'hauran de deixar al petit aparcament del mirador del Racó d'en Tomàs i als altres llocs que hi ha poc abans d'arribar-hi. Atès que no n'hi ha gaire, convé fer cotxada tant a Palma com al mirador de la Talaia d'Albercutx.
- Recordau que el GOB recomana que les persones que no condueixen contribueixin amb el xofer mitjançant l'aportació de 2 € perhom.

Properes sortides

- **8 novembre: Pendent de concretar.** Dificultat: Mitjana. Guia: Toni Sureda
- **13 desembre. Sa Valleta-Petra.** Dificultat: Fàcil. Guia: Miquel Àngel Lobo
- **10 Gener. Pendent de concretar.** Dificultat: Díficil. Guia: Miquel Albertí
- **14 Febrer. Puig de la Sra. Coloma-Cuculla des Pinetons.** Dificultat: Mitjana. Guia: Miquel Cirer
- **13 de març. Els Cinc Mils (Serra d'Alfàbia).** Dificultat: Díficil. Guia: Xavier Manzano
- **10 abril. Serra de Cornavaques.** Dificultat: Mitjana. Guia: Pedro Van Der Knop
- **8 maig. Pendent de concretar.** Dificultat: Díficil. Guia: Gori Bosch
- **12 de juny. Cala S'Algaret.** Dificultat: Mitjana. Guia: Maria Gual
- **9-10 de Juliol: PN Sa Dragonera** (Pendent de concretar). Organitza: Jaume Canals